گفتوگ لگ “یاسمین مازر”* سبارت ب بارودخی ژهاتی ناواست

ل ئرشیفو......

ئامادکردنی: ژ ئحمد و گران عبدوا

پرسیار: ئو هکاران چین ک وایانکرد ئم ئیسلامیزم وک باشترین ئترناتیڤی سیاسی قبوبکرت للاین خکی ژهاتی ناواستو؟

یاسمین: قبوکردنک ب چند هکارکی وون دگتو ، پارت چپ و کخراو سکولارو نوخوازکان زر زیاتر و ب ماویکی دوورودرژتر چوسندراونتو و سرکوتکراون للاین دسات دیکتاتر جربجرکانی وتانی ژهاتی ناوراستو. باستی زر زیاتر ل ئیسلامیکان برستیان هاتت بردم ل ابردوودا، جونک ئیسلامیکان همیش توانیویان برداوام بن ل چالاکی سیاسی و فراوانکردنی تی پیوندیکانیان، ئم لگای بیانووی ئاینی و خشاردنویان ل مزگت و لناو حوجرکاندا. دوای ئوش ئیسلامییکان للاین چندین گور بازرگانی دومدو پاپشتیان لکراو، وک کمپانیا مزنکانی نوت ل وتانی کنداو ، ئمش وایکردوو یارمتییکی ئابووری خیای و ل ژمار نهاتوویان لبردستدابت، ب پروپاگندکردن ل کاتی هبژاردنکاندا. سرباری ئمانش ل ابردوودا هز ئیمپریالیستکانی جیهان همیش ب جرک ل جرکان پیوندیان لگ ئیسلامییکاندا هبوو و هوی هشتنوی ئو پیوندییان داو و لکاتی پویستدا ل دژی هز سسیالیست و سکولارکانی ناوچک بکاریان هناون. هروها چونک زربی دیکتاترکانی ژهاتی ناواست وک بن عی و موبارک ک خک زر کی لیان دبوو، وب سکولار یان نیمچ-سکولار ناسرابوون، هنووک زر سانا توانییان خک بو قناعت پ بنن ک ب حساب ئو سکولاریزم و دیموکراسی علمانییکان برپرس ل باوبوونوی

هەژاری و نەداری و نایەکسانی لە ناوچەکەدا. ئیسلامییەکان بە بنبڕکردنی ئەو کێشانەش لە ناو خەڵکدا مژدە و پەیمانی گەڕاندنەوە دەدەن بە دادپەروەری کۆمەڵایەتی ‘ئیسلام’کە بێگومان مژدەیەکی ناڕاست و هەڵەیە. لەلایەکی دیکەوە، دەکرێت ئەم باڵفروانییەی ئیسلامیزمی ئێستا زۆر زیاتر شیبکەینەوە و تێبگەیین، ئەگەر تەماشای گەشەسەندنی سەرمایەداریش بکەین لە ناوچەکەدا و چۆن ئەو دابەشبوونە کۆمەڵایەتییەی درووست کردووە لە نێوان خەڵکی ناوچە شارییەکان و خەڵکی لادێ و شارۆچکەکاندا. ئەوەی دووەم چەوساوەترن، مەبەستم خەڵکی لادێ و شارۆچکەکانە کە لە هەمانکاتدا بەشدارن لە بەرهەمهێنانی سەرمایە، بەو جووتیارانەشەوە کە تازە بوونەتە شاریی و لە ڕەخی شارەکان نیشتەجێن و لە ناو خانووی قوڕ و کەلاوەکاندا لە تەنیشت بینای تازە سەرمایەدارەکانەوە ژیان بەسەر دەبەن. لە ڕاستیدا، ئەمانە زۆر بێبەشترو چەوساوەترن لە چینی کرێکاری شارەکە. هەروەها چونکە شمەکە نوێیەکانی ئەم کۆمەڵگایانەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست لەگەڵ گەشەی سەرمایەداریدا هاتوون و تێکەڵا ڕۆژئاوایین، دانیشتوانی ئەم چینە هەژارەش کە لە چینی کرێکار هەژارتر و چەوساوەترن ئیرەیی چیانەیەتیان هەیە، ئەمان ئیرەییەکیان لە دڵدایە بەرامبەر ئەو چینە کۆمەڵایەتییەی وڵاتەکەشیان کە بۆتە “ڕۆژئاوایی” بە شمەک و کەلوپەلە نوێکان کە لە بازاڕی سەرمایەی گڵۆباڵی ئەمڕۆوە وەدەست هاتووە. لەم نێوەندەدا و لە بەرامبەر ئەوەی چارەسەر بۆ ئەم ئیرەییە بدۆزنەوە، مزگەوتەکان و هێزە ئاینییەکان ڕۆڵێکی زۆر شەیتان ئاسا دەگێڕن بەوەی دەڵێن ئەم هەستە دەگۆڕن بۆ کینەیەکی توندڕەوانە لە هەموو شمەکێک کە مۆدێرن و شاری و شارستانییە. بزووتنەوە ئیسلامییەکان هەڵدەستن بە بانگەشەی بەدیلی ئیسلامی بۆ ئەو بارودۆخە، واتە گەڕاندنەوە بۆ ١٤ سەدە لەمەوپێش ، کە لە ڕوانگەی ئاینییەوە هەژاران و چەوساوەکان هەلێکی زۆر و چانسێکی زۆرتریان لە دنیای ئێستایان هەیە بەوەی کە بگەنە بەهەشت و لە چەوساندنەوە ڕزگاریان بێت. بۆ دڵنیایشەوە لەو وڵاتانەی کە ئیسلام دەسەڵاتی سیاسی تیادا گرتووە وەکو ئێران ، دەرکەوتووە کە فەرمانڕەوایی بە یاسای شەریعە هیچ یەکسانییەک درووست ناکات و بە پێچەوانەوە هەژاری و نەبوونی زیاد دەکەن و جیاوازی نێوان هەژاران و دەوڵەمەندەکانیش زۆر بەرفراوانتر دەبێت. لە ژێر دەسەڵاتی ئیسلامییەکاندا گەندەڵی و هەڵخەڵەتاندنی کۆمەڵگەش زۆرجاران زۆر زیاترە بە بەراورد لەگەڵ ئەو ڕژێمەی پێشتر لە سەر دەسەڵات بووە لەو وڵاتانەدا.

پرسیار: سەندیکا کرێکارییەکان شۆڕشی میسریان بەرپاکرد و ئیخوان

موسلمینیش ش□شەکەی بۆخۆی برد. باشە ئەمە بۆ ڕوویدا، واقیعیەتی ک□م□گ□ی میسری بوو چەپی ڕەت کردەوە یان کەشی سیاسی لە میسری دوای موبارەک، دەستی ڕۆژئاوای تیا بوو و کە وایکرد هەلومەرجەکان لە قازانجی هاتنەمەیدانی سیاسەتی نوێخوازانە نەبن؟

یاسمین : لە میدیای باوەوە زۆر کەم گوێت لەو هەواڵ دەبێت دەربارەی کرێکارانی میسر و ڕۆڵی بزووتنەوەی کرێکاری میسر، بەڵام ڕاستیشە، بەهۆی نەبوونی ئازادییە سیاسیەکانەوە و ئەو کیشە ئابووریانەی دووچاری وڵاتەکە بۆتەوە چینی کرێکاری میسری لە گۆڕەپانی سیاسی میسریدا □□□□کی دیاری نەبوو، بەڵام ڕاستەوخو لەگەڵ ڕووخانی موبارەک لە میسر زنجیرەیەک مانگرتن نمایشی توانایی سیاسی چینی کرێکاری میسریان کرد. لە هەموویان بەناوبانگتر و دیارتر، مانگرتنی گشتی مانگی ٩ ی ساڵی ٢٠١١ بوو، کە بەتەواوەتی حکومەت و ئەنجوومەنی سەربازی میسری ئیفلیج کرد و هەندێک پێیان وایە کە ئەو مانگرتنە، "ڕێگای کردەوە بۆ کێشمەکێشەکانی مانگی ن□ق□مبەر" لە میسر. بەپێ قسەکانی کەمال عەباس، سەرۆکی سەندیکا کرێکاریەکان و ڕێکخراوی خێرخوازی خزمەتگوزارییە کرێکاریەکان لە میسر، " هەنووکە کەس ناپرسێت ئەرێ ئەوە کێیە ماندەگرێت، لە میسر پرس ئەوەیە کێ مانناگرێت؟". مانگی ٤ یش شەپۆلێک مانگرتنی بەخۆوە بینی، یەکێک لەوانە مانگرتنەکەی کرێکارانی کۆمپانیای دوورینی (شبین القوم) بوو لە باکوری قاهیرەی پایتەختی میسر ، کە خاوەن و ئیدارەی بەڕێوەبردنی کۆمپانیاکە هێزە سەبازیەکانی بانگێشتکرد بۆ شکاندنی مانگرتنەکەو بەسەر کرێکارەکاندا دەسترێژیان کرد تا بڵاوەیان پێبکەن و هیڵی مانگرتنەکەیان پێبشکێنن. سەربازەکان دەیانترساندن بەوەی کە دەستگیریان دەکەن گەر مانگرتنەکەیان کۆتای پێنەهێنن. کرێکارەکانی ئەو کۆمپانیایە بۆ ماوەی ٣٥ ڕۆژ کارگەکەیان داگیرکرد و لەناویدا دانیشتن وەک نارەزایەتی دەربڕین لە دژی فەرمانی دەرکردنیان لە کار. هەر لە هەمان مانگدا شەپۆلی مانگرتنەکان ئەوەندە بەربڵاوبوو کاریگەریان کردە سەر بەڕێوەبەردنی کەناڵی سوێس. ئەو شوێنانەی دیکەش کە مانگرتن و □□شتنەدەرەوە و دەسهەڵگرتنی جەماوەری کرێکارانی بەخۆوە بینیوە لە ١٢ مانگی ڕابردوودا: کرێکارانی بنکەی گازی شارەوانی ناوچەی دەلتا بوون، فەرمانبەرانی ناو وەزارەتی هاوکاری کۆمەڵایەتی بوون لە شاری خەڵکا، فەرمانبەرانی وەزارەتی باج ، فەرمانبەرانی ئیداری لە ئوفیسەکانی وەزارەتی داد، مامۆستایان، کرێکارانی ڕستن و چنین لە ئەسویت هەروەها شۆفێری شەمەند□ف□رەکان ، لیستی ناوەکان هەتا بێت درێژ دەبێتەوە. هەموو ئەو مانگرتنانەش تێکڕا لەسەر موچەی

مانگانە و کێشە ئابوورییەکانی دیکە بوون و، حکومەتە نوێیەکەی میسریش بە سەرکردایەتی ئیسلامییەکان هیچ لە توانایدا نییە بتوانێت وەڵام بەو کێشانە بداتەوە و چارەسەریان بکات و ئابووری ئەو وڵاتە بەرزبکاتەوە، بەڵێ بەگومانم لەوەی کە ساڵی ٢٠١٢ بەردەوامی ئەو مانگرتنانە بەخۆوە دەبینێت.

پرسیار: گرتنە دەستی دەسەڵاتی سیاسی لەلایەن هێزە ئیسلامییە سیاسییەکانەوە تاچەندە کاریگەریان دەبێت لەسەر مافەکانی ژنان و ئازادییە مەدەنییەکانی خەڵکی ناوچەکە؟

یاسمین: پێموایە نابێت ئەو هەڵەیە بکەین کە هەموو ئەحزابە ئیسلامییەکان بەیەکچاو تەماشا بکەین. ئەگەر قسە لە سەر پارتە ئیسلامییەکانی ئیخوان موسلمین و
حزبی نورە لە میسر بێت، ئەوە کاریگەری نەگەتیڤیان دەبێت لەسەر مافی ئازادییەکانی خەڵك بە گشتی و ژنانیش بە تایبەتی. وەلێ لە هەمووی گرنگتر ئەوەیە کە ئەم حیزبانە تادێت بە ئەسپایی بەڵام بە دڵنیاییەوە پەیوەندیان باشتر و توندتر دەبێت لەگەڵ هێزە سەربازییە نەوخۆییەکان و وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا، هەروەکو ئەمە پێشبینیمان کرد، ئەم هێزانە بە پێچەوانەی هەموو داخوازییەکانی شۆڕشەوە ڕەفتار دەکەن و هەنگاو دەنێن. ئاخر ئیخوان موسلمین و حزبی نور بایکۆتی ئەو خۆپیشاندانانەی کۆتایی مانگی ١٢ی پار سازیان کرد، کە لە دژی دەسەڵاتی سەربازی لە قاهیرە بەڕێوە دەچوون، تەنانەت یەکێک لە نوێنەری ژنانی حزبی ئازادی و عەدالەت لە دژی ئەو خۆپیشاندانە یەک ملیۆنییەی ژناندا لە دژی دەسەڵاتی سەربازی گوتی ئەو خۆپیشاندەرانە "هێزی دەرەکی" یارمەتی داون و هانی داون خۆپیشاندان بکەن، ئەوان ڕاستەوخۆ پاڵپشتی دەسەڵاتی سەربازییان کرد، بەڵام لە هەمانکاتدا، بە پێچەوانەی ئەوانەوە، حزبی ئەلوەسەت کە حزبێکی میانڕەوە چووە ناو خۆپیشاندانەکانی گۆڕەپانی تەحریرەوە و ڕاستەوخۆ بەشداری کرد لە خۆپیشاندانەکەدا و پاڵپشتی داواکانی ژنانی میسری کرد. لە ئێران لە ساڵی ١٩٧٩دا، حیزبوڵلا نەک هەر بایکۆتی خۆپیشاندانی ژنانی دەکرد، بەڵکو بەوەوە نەدەوەستان و هێرشیان دەکردە سەر خۆپیشاندانەکان و بە زنجیر دەکەوتنە گیانی ژنان.

پرسیار: باشە ئەمەی زۆرێک پێیان وایە کە ئەمجارەیان ئەمریکا و هێزە سیاسییەکانی وڵاتانی ڕۆژئاوا بە دڵسۆزییەوە سەرقاڵی بەرزڕاگرتنی "دیموکراسی"ین لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا، بە بۆچوونی

ئەوە مێژووی ئەمریکاو سەرقاڵ بوونی بە “دیموکراسی” لە مێژووی ناوچەکەدا چیمان پێ دەڵێن؟

یاسمین: ئەمریکا و ڕۆژئاوا بە گشتی پاڵپشتی تەواوەتیان کردووە لە هەموو دیکتاتۆرەکانی خۆرهەڵاتی ناوەراست هەتا دوا ساتی ڕووخانیان. شای ئێران لەلایەن ئەمریکاوە پشتگیری دەکرا هەتاوەکو ئەو ڕۆژەی ئێرانی بەجێهێشت. لە میسریش بەهەمانشێوە، موبارەک هەتاوەکو هەفتەیەک بەر لە ڕووخانی لەلایەن ئەمریکاوە پشتگیری لێدەکرا، ئەو کاتەش کە ڕووخێندرا، ئەمریکا تەئکیدی لەوە دەکردەوە کە پاڵپشتی خۆی لە موبارەک کەمناکاتەوە هەتاوەکو یارمەتی کرد هێزە سەربازییەکان و ئەفسەرە باڵاکانی هەمان دەسەڵات دەسەڵات سیاسی بگرنە دەست لە لە میسر، ئەو دەسەڵاتەی هەنووکە زۆرینەی میسرییەکان رکیان لێ دەبێتەوە. ئەمریکا و ڕۆژئاوا تەنها یارمەتی ئەو هێزە ئۆپۆزسیۆنانە دەدەن کە لە دژی ئەو دیکتاتۆرانەن کە زۆر گوێڕایەڵی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریکا نین، وەکو قەزافی ، ئەسەد و خامەنەیی . نابێت لە بیریشمان بچێت هەر ڕێنەکەوتنێک کە ئەم دیکتاتۆرانە هەیانە لەگەڵ ئەمریکادا پەیوەندی بە دژە-ئیمپریالیزمەوە نییە، با ئەو هەڵەیەش نەکەین.
بە بڕوای من هەر کەسێک لە سەر کاریگەری ئەو خەیاڵپڵاوییەدایە کە ئەوە باسی دەکەن، پێویستە و دەبێت بگەڕێتەوە بۆ دووبارە خوێندنەوەی مێژووی ڕۆڵی ئەمریکا لە ناوچەکەدا، کە هەمیشە پاڵپشتی تەواوەتی هێزە ئیسلامییە سیاسییەکانیان کردووە و ئێستاش لەو سیاسەتەیان هەر بەردەوامن لە ناوچەکەدا و هەمیشەش وەک تاکە دەستی باوەڕپێکراویان تەماشای ئیسلامییە سیاسییەکان دەکەن. ئاینترین دەوڵەتی ناوچەکە شانشینی عەرەبی سعودییە لەگەڵ دەوڵەتانی دیکەی کەنداو، کەچی ئەمریکا بانگەشەی “دیموکراسیکردن” ناکات لەو وڵاتانەدا، دواجار کە بوو پاڵپشتی ئیخوان موسلمینی کرد، هەر ئەمرکیا بوو، یان کە بوو یارمەتیدا حکومەتی شیعەی چەلەبی و جەعفەری و مالیکی بێنە سەر دەسەڵات لە عێراق، بێگومان هەر ئەمریکا بوو.

پرسیار: چ جۆرە لێکچونێک دەبینین لە نێوان ئێرانی ساڵی ١٩٧٩ و میسر و تونسی ئێستادا؟

یاسمین: بە دڵنیاییەوە کۆمەڵێک لێکچون هەیە، لە هەمانکاتدا جیاوازیش هەن. لە وەڵامی پرسیاری یەکەمدا چەند لایەنێکم وەڵامداوەتەوە لەسەر فراوانبوونی دەسەڵاتی ئیسلامیزم، وە ئەوە ڕێک

لێکچوونەکەی ئێستایە لەگەڵ ئێرانی ساڵی ١٩٧٩ و ڕێک وەکو یەکن. بۆ نموونە ئەوەی زۆر لێکدەچێ ئەوەیە کە لە غیابی ڕێکخراوێکی شۆڕشگێڕی کرێکاران شۆرشەکە ڕفێندراوە و لەلایەن هێزە توندڕەوەکانەوە ئاراستە دەکرێت. هێشتا من پێموایە لە میسرو تونس ئێستاش زووە بۆ ئەوەی کە پێشبینی تەواوەتی بکەین بۆ داهاتوو، چونکە مانگرتن و خۆپیشاندانەکان لە بەردەوامیدان. دەربارەی تونس نازانم، بەڵام میسر چینێکی کرێکاری بەهێز و توکمەی هەیە و بزووتنەوەی خۆپیشاندانەکانی لاوانیش لە تەکۆشان ڕاناوەستن.

پرسیار: وڵاتانی کەنداوی عەرەبی ئێستا پاڵپشتی خۆیان دەربڕیوە بۆ ئۆپۆزسیۆن و خۆپێشاندەران لە سووریا ، کەچی لە بەرامبەر، خۆپێشاندان و ڕاپەڕینەکان لە وڵاتە عەرەبییەکانی دیکەدا هیچ هەڵوێستێکیان نەبوو. چی وایکردووە ئەم وڵاتانە هەندێ پێگەیەکی سیاسی ناتەبایان هەبێت لەسەر ئەو ڕووداوانەی لە ناوچەکەدا ڕوویانداوە و ڕوودەدەن؟

یاسمین: پێش هەموو شتێک لە کتێبەکانی زانستی جوگرافیادا کەنداوی فارسیە نەک کەنداوی عەرەبی . هۆکارگەلێکی زۆر هەن بۆ وڵاتانی کەنداو پشتگیری لە خۆپێشاندەرانی سووریا بکەن لە بەرئەوەی سووریا لەسەر “لیستی ڕەش” و ئەو لیستەیە کە دەمێکە ڕەتیان کردۆتەوە. سووریا زیاتر لە ئێرانەوە نزیکە، وڵاتانی کەنداویش دەمێکە جەنگێکی بانگەوازنەکراویان هەیە لەگەڵ سووریا، جەنگێک کە بە هێزی سێهەم بەرپایان کردووە لە دژی یەکتری و زیاتریش پەیوەندی بە پێکدادانی جیاوازییەکانی سوونە و شیعەوەیە.

پرسیار: دوای ئەم شۆڕشانە داهاتووی ناوچەکە چۆن دەبینیت بۆ کەمە ئاینیی و نەتەوەییەکان، وەک قبتییەکان لە میسر و کوردەکان لە سووریا؟

یاسمین: پێم وانییە قبتییەکان پێویست بکات لە هیچ بترسن، لەبەرئەوەی خەڵکی میسر بە گشتی دژیان نین، بە هەوادارانی پارتە ئیسلامییەکانیشەوە، ئەوە هێزەکانی ئاسایش بوون کە لە ڕابردوودا خوازیار بوون کیشە بنێنەوە لە ڕێگای کوشتنی قبتیەکان لە ڕێی دەستڕێژکردن بەناو خۆپیشاندانەکانیاندا. بۆ سووریاش، پێم وا نیە هەنووکە کورد و مەسیحیەکان لە سووریا مافێکی ئەوتۆیان هەبێت لە ژێر دەسەڵاتی بەشار ئەسەد، بەڵام بە بۆچوونی من مافەکانیان زۆر زیاتر لە زەوتدەکرێت و بوونیشیان زۆر زیاتر لە مەترسیدا دەبێت، گەر حزبە توندڕەوە توندە ئیسلامییەکان دەسەڵات بگرنە دەست لە

سووریا ، ئەوانەی کە وڵاتانی کەنداو پشتگیریان ئێستا لێدەکەن.

پرسیار: ئەی ڕووخاندنی ئەسەد لە سووریا تاچەند کاریگەری دەکاتە سەر ئەو پێگە بەهێزەی ئێران لە ناوچەکەدا هەیەتی، وە چۆن کاریگەرییەکی دەبێت لەسەر بزووتنەوە سیاسییە شیعەکانی دیکەی ناوچەکە، بۆنموونە حیزبوڵڵا لە وڵاتی لوبنان؟

یاسمین: حیزبوڵڵا لە لوبنان لە ساڵی ٢٠٠٩ ەوە هەوڵی ئەوە دەدات خۆی لە ئێران بە دوور بگرێت، بەشێکی ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە سەرکردایەتی حیزبوڵلا لەگەڵ باڵی ریفۆرمخوازی ئێرانیدا نزیکن وەک (موسەوی و خاتەمی و کەروبی)، هەروەها کێشەی خۆشیان هەیە لەگەڵ حکومەتی ئێستای ئیراندا. بۆ سووریاش ، هیچ گومانێکی تیادا نییە کە تا ئێستا وەک تاکە دەستی ئێران لە ناوچەکەدا ماوەتەوە ، بۆیە ڕووخانی کاریگەری زۆر دەکاتە سەر پێگەی ئێران هەروکو پێشتریش باسم کرد، ئێستا زۆرێک لە چاودێرانی سیاسی پاڵپشتیکردنی وڵاتانی کەنداو و سعودیە بۆ خۆپیشاندەرانی سووریا لە دژی ئەسەد، وەک ئەو جەنگە بانگەوازنەکراوە دەبینین کە ئەمریکا و وڵاتانی کەنداو لە دژی ئێران بەرپایان کردووە.

پرسیار: هەستی دژە-ئەمریکایی لە دنیای عەرەبیدا بەڕێگە نەویست بوو، کەچی لە لیبیا داوایان لە ئەمریکاو هێزەکانی ناتۆ کرد تا بچنە وڵاتەکەیان و یارمەتیان بدەن بۆ سەروژێرکردنی ڕژێمەکەیان. ئێستا لە سووریاش هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن و ڕاپەڕیوان داوای ئەو "یارمەتییە" دەکەن لە ناتۆ و ئەمریکا. چی ئەم هاوکێشە سیاسییەی دنیای عەرەبی وا خێرا گۆڕی؟

یاسمین: هیچ شتێک نەگۆڕدراوە، قسە لەسەر دوو سیناریۆی زۆر جیاوازە لە ڕاستیدا، ئۆپۆزسیۆن بوون بەرامبەر دیکتاتۆری دڕندە و سەرکوتگەر کە لە هەمانکاتدا هاوپەیمانی ئەمریکان جیاوازە لەگەڵ ئۆپۆزسیۆنێک لە دژی ئەو وڵاتانە کە سەربەخۆترن لە بڕیارەکانی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریکا، وەک قەزافی و ئەسەد، بۆیە لە ڕاستیدا هاوکێشەکە وەکوخۆیەتی و هیچ گۆڕانکارییەکی بەسەردا نەهاتووە.

پرسیار: زۆرێک لە چەپەکان لە وڵاتانی ڕۆژئاوا دژی بەشداریکردنی ناتۆ بوون لە لیبیا و بەگشتی لەڕێی ناڕەزایەتی جەماوەری دژی جەنگەوە ئۆپۆزسیۆن بوونی خۆیان پیشاندا. لێرەدا دەپرسین ئەگەر هەمان سیناریۆی شۆڕشگێڕانە سەراسەری ئێران بگرێتەوە و هەمان داواکاری لەلایەن خەڵکەوە خۆی دووبارە بکاتەوە ، بۆ نموونە

ئێرانییەکان داوای یارمەتی و بەشداری ناتۆ بکەن، پێتوانیە ئیدی چەپ لە ڕۆژئاوا پێویستە بەخۆیاندا بچنەوەو دووبارە بیرێك بکەنەوە لەم پێگەی بەناو "دژە-ئیمپریالیزم"ە . چونکە ئەگەر لەکاتێکی ئاوادا دژی بەشداری ناتۆ بن، ئەم پێگەیە دژی بۆچوونی خەڵکە و بێگومان قوربانیە مرۆییەکانیش بێئەژمار دەبن، وانییە؟

یاسمین: خۆی ئەم باسە لە ئێرانەوە دەستی پێکردووە و بەدڵنیایشەوە زۆر کەسی خەیاڵاوی هەن کە بڕوایان بەم بۆچونە شێتانەیە هەیە و پێداگری لەسەر ئەم بیرۆکە پوچانە دەکەنەوە. بەڵام پێویستە چەند بابەتێکیان بیرخەینەوە:
ئەو خۆپیشاندانانەی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەراستدا ڕوودەدەن تەنها دژی دیکتاتۆری نین، بەڵکو بەشێکی زۆری دەگەڕێتەوە بۆ نایەکسانی و کێشە ئابووریەکان و یاسا ئابوورییە وێرانکەریەکانی لیبراڵیزمی نوێ، بێکاری فراوان و ئەو جیاکاریە گەورەیە کە لە نێوان هەژاران و خوداپێداواندا درووستی کردووە، وە لەم ڕوانگەیەوە کۆماری ئیسلامی ئێران و سوریای ئەسەد و موبارەک هیچ جیاوازییەکیان نییە. ئەمانە هەموویان دەرەنجامی کۆمەڵێك بە ناو "چاكسازی" و گۆڕانكاری ئابووری بوون کە لەلایەن (سندوقی دراوی جیهانی) (IMF) و (بانکی مەرکەزی) پێشنیارکرابوون و بۆ ئەو وڵاتانە دیاریکران. دیکتاتۆریەت تەنها پێویستیەکی سیاسیە بۆ ڕاگرتنی ئەو سیستەمە ناعەدالەتە ئابوورییە. بانگکردنی ناتۆ بۆ گۆڕینی کۆماری ئیسلامی ئێران دووبارەکردنەوەی هەمان سیناریۆی وێرانکەرە کە لە عێراق بینیمان، گۆڕینی کۆمەڵێک دیکتاتۆر بە کۆمەڵێک دیکتاتۆری دیکە. ئێران زۆر خوازیاری ئەوەیە کە هێرشی سەربازی بکرێتە سەر و جەنگی سەربازی بکات، ئەمە وەک پلانێک بۆ مانەوەی خۆی، کۆماری ئیسلامی ئێران هەر جوڵانەوەیەکی لەوشێوەیە بەگەرمی بەخێرهاتن دەکات، چونکە لە قازانجی مانەوەیدایە. بەڵام بە هەرحاڵ، دوای شۆرشە ئێرانی ساڵی ١٩٧٩ و زیاتر لە ٣٠ ساڵ لە دیکتاتۆری ئیسلامی، زۆر زۆر کەمن ئەو ئێرانیانەی ئەمڕۆ باوەربکەن بە تێڕوانینێکی هەندێ گەمژانە. بە داخەوە، ئەوە زۆرێک لە ڕێکخراوە کوردیەکانی ئێرانن ئەو باوەڕەیان هەیە، چونکە هەموو قورساییەکی خۆیان لەدەستداوە لەبەرامبەر ئەمریکا، کە زیاتر بەهۆی قبوڵکردنی یارمەتی داراییەوەیە لە تاڵەبانی، کە دیسانەوە دەبێت بڵێن "سوپاس بۆ ئەمریکا" کە ئەویش هاتە سەر حکوم.

---

* **یاسەمین مازەر** ب[illegible]گ[illegible]ز خەڵکی ئێرانیە و ئێستا نیشتەجێی

ئەوروپایە . سەرەکی بەشی خوێندنی زانستەکانی تیۆر و بزووتنەوە سۆسیالیستەکانە لە زانکۆی گلاسگۆ لە سکۆتلەند . سەرنووسەری گۆڤاری Critique (کریتیک)ە لە بەریتانیا ، کە گۆڤارێکی ڕەخنەیی فیکری سۆسیالیستییە و لەگەڵ چەند پرۆفیسۆرێکی دیکەی مارکسیستی بەریتانی سەرپەرشتی بڵاوکردنەوەی دەکەن. لە پاڵ کاری ڕۆژنامەگەری ئەکادیمیدا، نووسەرێکی دیاری دژە- جەنگە و لەسەر "پیشەسازی و سیاسەت و مێژوو" چەندین کتێب و گوتاری ئەکادیمی بڵاوکردۆتەوە بە زمانی ئینگلیزی لەگەڵ نووسەرانی بەریتانیدا . دوای هێرشەکانی یازدەی سێپتەمبەر و درووستبوونی ئەو ترسەی کە ئەمریکا بچێتە ئێران لە دوای داگیرکاری ئەفگانیستان و عێراق، یاسەمین ڕێکخراوی دژە- جەنگی پێکهێنا بە ناوی "دەست لە خەڵکی ئێران هەڵگرن" Hands Off The people Of Iran . ئەمڕۆ هەندێك لە ئەندام پەرلەمانە چەپەکانی وڵاتی بەریتانیا پشتگیری ئەو کەمپینەی دەکەن، هەروەها چەند کەسایەتییەکی ناودارو دیاری بواری میدیایی جیهانیش وەک نۆم چۆمسکی و ڕۆژنامەنووس ژۆن پیڵجەر وکێن لۆچ کەدەرهێنەری سینەمای بەریتانییەو و براوەی خەڵاتی کانە هاوپشتی فۆرمی خۆیان بە ئەو ڕێکخراوە دژە – جەنگە دووپاتکردۆتەوە. یاسەمین نووسەرێکی بەردەوامی هەفتەنامەی ویکلی ۆرکەرەیشە "Weekly Worker" ، کە لە لەندەن دەردەچێت .

لە ژمارە 5ی گۆڤاری کەنسەپت بڵاوکرایەوە.